

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Explicatio in epistolas et evangelia, quae tot anno cantantur - Cod. Ettenheim-Münster 164

Erndlin, Joachim

[S.l.], 1624-1638

Dominica pentecostes

[urn:nbn:de:bsz:31-114264](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-114264)

Quasita Circa Septim.
EVANGELIUM
Dominica Pentecostes.

206

Quasitio 1^a. In his verbis qui diligit me sermone meo
seruabit quid mysterij late est Hareticos. Et haec tunc diligere sermone
mandata eius obseruare, ad vitam aeternam peruenire nisi sermone se
matus, et sunt funiculus et plex qui difficile auertere est. et sicut et
contra haec tua potest opposita, sermone non diligere, mandata eius
non obseruare, nisi aeternam vitam sunt inter se colligata. Pro ueritate
priorij tenarij faciunt sententia ista irrefragabilis. si quis diligit
me sermone meo seruabit, ut hic scriptus est. Et qui haec mandata
mea, et seruat ea ille est, qui diligit me. Et si uis ad vitam ingredi
serua mandata. Math. 19. Sed enim ueritatem ueritatem confirmant ter-
narij posteriorij iuxta apocoma illud Philo sophi uel eadem est sua
contrariorij ut si argo quodam uirtutum esse ampliorij
eundem et simul uirtus et gloria esse fugienda. ut itaq; sectarij facti
antur se non obseruare mandata dei, ut pote iudicio suo impossibili
conuincuntur sermone non diligere, nec et quod sperant per uenturos sa-
ad vitam aeternam, quo ergo nisi ad ignem aeternum. neq; non admittunt
Purgatorij, et certe nullus erit post saeculi grammationem.

Quasitio 2^a. Qui sic ut sermone dei de quibus psal 18. sermone
mi maculata conuertens aias; testimonij tui fidele sapiam potans
paruulis. Iudicia tui aeterni, lactificantes corda, precepta tui laudum
illuminare oculos, et iudicia tui uera, iustificata in semetipsa,
desiderabilia super aurum, et lapidem pretiosum multum, et dulcora
super mel et fauam, a multis non custodiantur. Et molles et ignaui
soli sunt, qui infringunt ea non quiderantur angustissima doctrinam,
qua gloriunt, non mercedem amplissima, qua promittunt sed dum
sunt difficultatem aliqua executioni alligata quoniam natorum de
uoluntate minantes prouocatoibus, et uicia miscantur. Amos de
samariae pellit uerba pono s Hieronymi ad Bonasum. Cur qd dicitur
tempore id est quia chirurgica spiritualis seruant uicia seruant ad panem

Euangel: in festo Pentecostes.

cohortabatur, Paulus aplus in micus inq factus su uobis sal. & uerū dicens, quia pluatoris dura uidebuntur & oque plurimi discipuloru abierunt a te uis; quoniam uis est si & nos ipsi uis dote hentes offendimus plurimos. Verus uis est ueritas odium parit unde Martialis in Gallicis

Deo uerū, mi Marce dū amabo.

Uero uerius qd quid sit audi

Verum Gallica in libere quadi, u quam cito demaleratur, imo abiret p sumpta illa difficultas si uere credatur uita ueterna, si in dasset uolus, si uel principia daremus ope, si ad exemplū respiceremus imbecillium fortiter partur fuit eluentiu. Audi Saluianū l. i. de prou. sicut nihil est tam leue quod si graue uis sit, qui inuitus facit, ut nihil est tam graue quod u h: qui libenter id dolo leue uideatur. Et idem S. Hier. ad Rust. mo, loquens paulatin gnetadine, quod p cogitari, uelle mū pū; & de lectabit te labor tuus, oblitus qz pūritou impia priora sectaberis. Nō onmittendū quod legimus in L 3 FF de uoluntat: Nihil mueru est, quod in nāam gnetudo pēdupit, paulatin n. uoluptati sunt, q ne oblitus ceptunt. Et qui pūrio dicitur seruare mēdata est, nō ea opus ut nunquam ea infringat, sufficit sōmō moralē castimōdū si u curi me & cito post lapsū obseruare illa studet, nam quēda bī uiolauit & hō psal 18 de pū ait seras fuis custodit ea, idem psalm uerū est psal 118.

Quaestio 3^a Qualis est uita conuerga si quis diligit me, & p meū diligit eū. Et Chriū est nāalis dicit pūli filius, nō sū uerūbu patris, sed & u hō subsistens substantiā uerū. Cū qd u potit p n amare filiu, & p illu amicos eius; quid mirū q diligentes Chriū a Deo Patre diligantur?

Quaestio 4^a Qualis haec alia d ad dū uenimus, & mansione apud dū facimus. Et in more hūc amantē pūquitaro amatoz, & libere, dinqz cū illis uerari, atqz qz benedictionē aliquā n pū impetrari. Et pūm nō dicit pū, ut Chriū, ut uerū uenire pū ad electos suoz quē, cū uerqz ubiqz sit catqz pū uerū teraqz hūc qz moris, calumqz pūquidm. Veniens tū dū pū nō habentem grām, quam illis impetrant, & q qua m illis coopantibus pūplura

Euangel. in festo Pentecostes.

mendaciter se per se diligere. Sicut 9° ad Grouidentiam et
 pertinuit dare signu' aliquod veri Prophetæ, n. impo' miracula
 ad pfundendos pseudo propheta. Item is. et signu' aliquod veri dicit
 puli Jo. 13. In hoc cognoscant homines quia discipuli mei estis, si di
 lictionem habeatis ad meum. Ita gultu' & primi signa' aliquod
 horu' horum veri diligatis.

Quæstio 8^a. Quomodo uerum est illud sermo, quem auditis et
 est meus, sed eius, qui misit me Patris. Et uult dicitur et est meus
 tui, sed et Patris, in d. q. inferre intendit sicut hō seruando illu' ote
 dit, quod me diligat, ita ostendit quod diligat Patrem, a quo prouenit
 de, sicut et a me diligat.

Quæstio 9^a. Fecit uerba docuit uos oia, quæ una Catho
 lica fide articuli ualde corroborant? Et articulus de infallibi
 litate Ecclesie & doctrina hæreticorum: siquidem falli n. potest, nisi errandi
 errare a. n. potest. quæ errando destitueretur ueritate contraria, atq.
 ita illa si spiritus sanctus n. suggereret, de quo si queratur, quod
 uel integre suu' n. obiret officium, n. suggerendo omne p.ritatem
 uel n. staret Christus sui p.missis. Hanc tantam blasphemiam auertat a
 nobis deus. Ecclesiam uocat ap. l. tum & formamentu' ueritatis at
 profecto n. fecit, si uel. ironi. p.ri, atq. mendacio succumbere, aut g.
 nunquam succumbere nec succumbere diuina est, aut inepti & menda
 citate locutu' fuisse ap. lum. At frequens. de uo ipse abs re iactaret
 nihil a se p.missu' quod in gram uinea seu Ecclesia sua fauere debet
 rit: mox quæpi' exproretur defectus prouidia ad obtinendū ne uel
 in talium errorum impingeret, cui libera ab o. d. se debuerit, q. q. offen
 dit ni uno fit o. u. res. Et quod ut scribit 1 Aug. Ep. l. 29. f. reu. la
 sa: Charitatis in qua p. d. o. o. it. et quamuis Jac. 2. n. optarunt
 manifesta hæc pro infallibilitate illa testimonia, q. d. q. Ecclesia
 erroru' obnoxia; nihil adhuc aut Caluinus aut Hæreticorum alius
 obtineret, q. sensu cor. & q. uetudo ubiq. recepta docet multis de
 o. re diuersa sententiis, acq. ueritate o. f. s. Judicio maiori
 partis, p. s. t. m. si pari hæc maior g. t. t. ex ueris optimis & toto
 orbe celeberrimis; siq. q. p. l. t. a. t. u. r. innumeros, pari a. l. o. n. t. r. a. r. i. a.

Euangel. Dominica Pentecostes.

uultu magnu quod homin sapient: utiq; Chrum ut drom
potius comparari cum Pii maestate; uel ut in Passione
a illa dimitatur. Nam profecto tali boie qualis Chrus fuit maius
etm spia Patrem u. in parua: siq; qd dicitur drom Chrus ut ex inanis
minor adhuc est. qd uel ho ppat et Ego a. ful uermis et uel ho, pphial
horum, et abiectione plebi.

Quaestio 14^a. Diabolus cur uocatur Princeps mundi huius?
Ex u. Princeps mundi huius, sumpti pro machina completatis
calu et huius. A huius solo creata uel sit, ad huius glup tiner,
et ad huius pro quibus sit tam, et diuisit ut uoluit. Equit huius itaq;
orium et diabolus, ut nisi per inanis iactantia dicitur Math & Huius
oia tibi dabo si cadens adoraueris me. At u. mundu turba signifi
cantis potuum p huius a. ut malignus ille huius princeps appel
lari, quia illos sibi suggestionibus suis subiecit, atq; ita magi,
magisq; Onu illoru afflicti quasi seruor. siq; em et Per 2 a quo
quod huius a. et eius a. seruor est. Et quamuis Peru nulli gratia
desit sufficiens ad ingul tyranni huius tortore; quo tū
longius in neptia sua q; gradit, gra huius minuitur; ois huius q; p
mittente huius Demonis potestas atq; audacia.

Quaestio 15^a. Quid hoc sibi uult In me n huius qd ual. Ex
uult Chrus dno nulla in se culpa residere nec caum pp quod ppro
hendi illud, qd emnari et in cruce agi d. huius a Diabolo. et qd
datis ministri eius. soli hoc licuit de se pronuntiare et B uirgini
per prerogatiua, et paruuli post baptismu d. edentibus: u. ita
martyribus, qd epi per martyria ab oi culpa absoluantur huius ho
thali, seu ueniali: sape tū priusq; eis uita d. piatur, contingit
et utriusq; quopio in gnari. Item de magnis alyis et iudiciu, ut
de S. Martino q; instanti morte n negauit simpli aliqd se huius cul
pa, sed aliqd grauioris. Quid huius aitas creuenta bestia: lucubrati
bolo sibi apparenti, nihil in me fauorū reperit, qd a. aliud est huius
nostru, qua mortiferu, fuitissimu, plenumq; Calamitatis. Postu
ho itaq; ager glibus (quidumuis in bono state se et puit) optm
deuinan q; huius illius illusiones. Qdū a nullus tam nequam est,

Euangelium in festo Pentecostes

Angeli apparere in persona veri hominis. nullo modo, sed in specie formae
suae apparentia, quod non spiritus sanctus in igne sufficit spiritus ad mirum
rationem quod sicut ignis summa est efficacia de fructu suo, et ad illuminandum
aptus, ita divinus ille spiritus apostolorum in omnibus illuminat, et fructu suo spiritus
et linguas eorum discretas. Hoc ad aeternam effusione sua notant Hareti, gima
gines, atq. adumbrantes replant tam divinarum personarum, ac sanctorum,
qua mysteriorum signa adit. Nempc sapientiores sunt ipse spiritus sanctus, cui pla
cet respiciendum se dare sub divinis symbolis; sapientiores Christo, quodam
sola panis spiritus in ecclesia permanere.

Quaestio 17^a. Ut autem linguis omnibus locuti sunt an. sua
duntaxat vernacula, quod tunc metar opus omnium, hoc est ab omnibus eorum
auditibus eligeret. Et utrumque fieri potuit. Namque in vita Beati
cuiusdam pauperis legimus, quod quoniam illius fuit a divinis matris
nam dentaxat callentibus. Et S. Cypr. scriptum reliquit quod Hebraea
lingua apostolorum praedicatorum locutio Judaica enuntiationis sua arti
culos eorum quibus evolunt, nullo exponeretur interpreti; sed
verbo eorum per spiritum sanctum inerat virtus de gratia ut habitant
in Pontu et Asia sua dicerent esse lingua quae audiebant.
Huius prior modus longe fuit color, ut in lingua callebant per
quoniam iuxta Christi promissionem. Linguis loquentur novis,
et verba apostolorum. Cor et gratia ago deo meo, quod linguis omnium
vestru loquor, et testimonium dicentium aut et audientium. Et lo
quentes vobis linguis magnalia et virtus. Hoc denique faciebat
de maiorem adorum gloriam. Quoniam itaque auditores una con
versabantur ea sola loquebantur apostolorum. quoniam a peregrinis
aliquos quodammodo admiseri, eandem sola usurpabant, quod tunc
et a peregrinis illis ac si propria illorum fuisse respicere.

Quaestio 18^a. Quare ut apostolorum, ita vobis apostolorum ad Na
tionem et Franciam Evangelii praedicatorum gratia perficientibus in
quibus sola lingua, quo non minus indigent. Et quod aliqui, ut
S. Epiphanius, quod interpretus lingua Graeca iussu a S. Basilio graecum
locutus est, iuxta illam Christi promissionem. Linguis loquentur novis,
satis hoc hoc fit, quod deus non solum contra necessitatem signa facere
Christianis a post apostolorum valde multiplicari in promissum est naturali
medio estque linguarum positio, in tot lingua celebrandis de ad.

Quaestio Circa Textu'

mys & imperijs u. g. vlyssipone, Thori, alexandria
venetij, amsterdami ubi videre et negotiatores omnis gene
ris

Quaestio 19^a Quid observarunt Ap^{li} ut spiritus sanctu
acciperent? & q^uiderunt se in eadem domo, & multis pres
cibus, sanctis q^u colloquijs totis diebus decem compararunt se ad
tm hospitum recipiendu, virtute cuius doctori erant gentes, facturi
signa, & commissuri vita aeris panitibus, & q^uisq^uibus quoad
numu' saltim mortalia, & de q^uo dubitatur s^unt. Eusebius d^o
Th. 3. p. 9. 87. a. 1. ad 1. Res^untabant illi clou' eulid, & ga
cu illis gregatis n^o erat s^u Thomas in die resurrectionis
n^o v^o v^o christu' meruit, nec spiritus sanctu' recipere p^o verba
illa accipite spum sanctu': nemo itaq^u se putat ab eulid extra
n^o v^o s^u p^o sp^u h^uius participem. Imo ut in eadem unum fiat
participat, adveniendi parat locu', & q^udem diligenti, oet, panitibus,
m^o h^oia proponet. Sed hunc effectus quidq^u p^o faciat, ne forte
minus, quam opus sit fecisse d^oprehendatur. Epaphro^u a quoda
Augustus Caesar p^oparata cana ad dignus esset opipara q^uem
p^o interpretatur d^o dicens nesciebam me tibi tam esse famuli
erem. Partu in ma^o dispositionem n^o postulavit s^u m^o adly,
sed s^u perfectiore, quo sunt ipsa s^u alleuiores: q^u utq^u ulla s^u a
rana musca, aut scabab ai. ai forte quomodo necesse est in eulid
s^u a s^u e^u, qui recipere velit spiritus sanctu': nonne s^u ad
& Meda ad Num. 11 partici p^o facti sunt sp^u Moysis quamuis
n^o essent ad. s. & b^o senibus sed in castis procul a taberna
culo: caruo, sed id accidit q^u p^o modestia elegit uno manere
in castis indignant^o indignos se esse, q^u ad publicoru' munus
dignetur ad regnu' & p^o humilitate domi latente. Reg u
ua hoc duos viros bonos h^uet absentes sp^u donavit propheti
co. Cathu' apli optime utentes caelestibus donis hodie ad eos
transmissis mirifice q^uadvent per fides illos, & ignavos
que menta adepti ad finem conduentia, ad quem collineat

817 Euangel: Dominica Pentecostes

profitentur, nihil tale faciunt, dicunt se comedere ut robasti
 effecti suis seruiat, se literis operari dare ut alios doceant, et n
 docent, se optat quere quae erogant pauperibus, et n erogant.

Quaestio 20. Calpurnius hunc s. in baptismo accepit
 Apli, et in die resurrectionis ut paulo ante dicebamus quid no
 esse fuit ut in die Pentecostes: s. n statim datur gra sps
 sancti cum tota plenitudine, sed augetur sensim pro mensura
 cooperati iuxta illud apoc 22 Qui iustus est, iustificabitur adhuc.
 Singulare in apostolis incrementum fuit in die Pentecostes:
 tunc primam dicitur fuisse repleti spiritu sancto, et pane quoti
 dianus solidisq; opibus ditatum, quod iam partim beat
 amplificantur, et in statu illo beato ad finem usq; profectus
 rauerunt. Idem et nos faciamus nisi fultu haberi uelimus to
 mere defluere qd laboriose edificauimus, et Pyrrhus Epiru
 taru regi qui iustino facto sicut ad dominenda regna in
 uictus Babbel, ita deuictis, arq; fitiq; celeriter carebat, et
 in firmis stomachis cibos optimos uictantibus. Ne deniq; iusto
 Quid iudicio nrām puniēdo in gratitudinem graue Nouis,
 sima nra priora prioribus. Eius Hieremias, et de ijs quos
 uocauerat candidiores niue, nitidiores ludo, saphiro pulchris
 et ait denigrata est sapis Carbones facies eoru, et n sunt
 cogniti in plateis nisi ut ostendat art pmissu deterrimos
 uirgo euadere, qui acceptas gras solliciti non custodiunt.
 Quocirca si nos acceptas longissimo tempore, et usq; ad uitae
 finem n seruamus de exemplis apolorum quibus dictu est,
 ut maneat uobiscu in aeternu. (Hoc nota qd tot, q uel
 sanctu Petru suspicantur uel fuisse peti Mort: qd datur
 a Paulo rophimus, uel ipse B Paulu, qd circumcidit Pim
 thium) demus saltem opera, ut eas, quae aeternae pte debita
 penitentia, et uocemur.

Quaestio 21. sicut in Aplu baptis molam gram

Quaestio
 Chas in die Pentecostes
 inter, et ad Paulu
 mouit ut reddi
 oppositi similitudine
 iene qd facerent
 n imitandi et qd
 ut declarauit s. u
 ut fidelis agit in
 spm sanctu d
 gentes nuntia
 sic illi ad. s. n
 huius, et accipit
 r. 10 et 19 qd
 uocatus nuntia
 ctoral. Cor. 5. et
 si curati ab i
 Quaestio
 nra benigna me
 uenerit colloq; ijs
 potest un probem
 to thesauro melo
 blasphemias, nunt
 uene calumnia
 aures: in bonu
 buta, iuue Bo
 sapienter uocemur
 pro nobis Chri
 fuit, in penit
 ho liberalitas
 sic 17

Quasita Circa Triptum.
 Christus in die Pentecostes, mittens spiritum sanctum ut confirmaretur, et ad bella pararentur contra hostes fidei, cur non
 prouidit ut eadem gratia in ceteris Christianis fieret auctor
 expeditis similiter diabolo, & alijs fidei inimicis. Ex prouidit
 iam ipse sacramentum confirmari ab oibus fidei pueris (ut
 in ministerio & extraordinario illo modo quo hodie dicitur apili)
 ut declarauit S. Urbanus Pontifex & Martyr, q. uixit anno 227
 ut fideles in Epistola ad omnes Christianos: p. manus impositionem
 spiritum sanctum accipere debent, ut pluri Christiani inueniantur, quia ad spiritum
 sanctum infundit, cor fidele ad pacem, & gratiam ditatur.
 Sic apili act. 8. manus imponebant primarijs Christianis in bap-
 tizatis, & accipiebant spiritum S. id est, aliquam uisibilitatem, ut gratia ex
 1. 10. & 19. postea a. uisibilitate tunc, sicut circa illud tempus
 & coruato uisibilitate torquebat diabolus illapsus in corpora
 illorum, Cor. 5. ut certo gestaret uibus de ai ex communicationis
 & cuncti ab ea cauerent. postea a. uisibilitate tunc.

Quasita 22. Haec uerba audiuimus et loquentes
 uis inquis magna alia dicit, quid nos admonent? Huc prius
 uentus colloquijs, aut certo in malis, sed indifferentibus moris a
 postolo uim probemus nos accepisse spiritum S. sicut in uis nequam
 de thesauro malo profert malus, nunc perierat nunc inuitur, nunc
 blasphematur, nunc iactat se inuitur, nunc detrahit absentibus,
 nunc calumniatur, nunc & uitat ea, qua castat offendunt
 aures: ita bonus contra Magnalia dicit sunt diuina & ualida
 buta, summa Bonitas, Sapientia, Potestas, Aeternitas, Providentia
 Sapientia Charitas, & bona quae in nos contulit, & mala quae
 pro nobis Christus in Passione uita sustinuit, & mirabilia, quae
 fecit, in puniendo clementia, in ignoscendo facilitas, in premian-
 do liberalitas.

F E R S A 2.
 Post Pentecostem.
 sic dicit dilexit mundum. Joa 3.

Evangel feria 2^a post Pentecost.

Quaestio 1^a Mundi novum quid Evangelista ille? & solus elector si auctarij credimus: omnes a. hinc si ad scripturas sacras, ad sanctorum & ad rationem respiciamus. Cor. 5. Christi pro vobis mortuus est. Quid clarius: utrum aliquem corpore qui ois dicit: Quinam minus electi, quae Impi? ac pro Impijs mortuus est Christus Rom. 5. n. g. pro electis solis. at n. omnes saluantur n. g. mortuus ut pro vobis, nec in hunc finem a Deo datus. Redet s. amb: in psal. 118 n. id contingere defectu mortis Christi, quasi n. ostenduntis et ad salutem eorum, sed. error solo respobus, uti volentiu sacramentis, saqz. fia, pte q. applicatur usq. salutem. feria mortis illius Dominica, si quis, mqr, clausis fenestris radios solis excludat n. id eo sol n. est ortus ortus, quia calor eius seipso fraudavit. & respobus vocat Deum ad participationem ho, non temporalium, cuius modi sunt lux ignis, aqua, pluvia, potus, abut. ad cur n. e. spiritualium inter q. motu emittit ac demystoris: Medico se comparat Christus Math. 9. Luc. 4. ad q. factu porio medicum spectat a. mediu morbo par affert. Morbus a. seipso natus ab Adamo illatu factu urile. aus q. pro omnibus mortuus est Christus, aut perfectus n. fuit medicus.

Quaestio 2^a Deus n. diligit, ut dicit malis seu respobus. Sap. 14. Similitudine odio sunt Deo Impiis & impietas eius. Ergo novum mundi quem diligit dicitur n. qui n. querunt mali seu respobus. & Deus, creaturas quas easu praeditas, hoc est tam angelos, quas boves, qua creatura eius sunt diligit, quia ea ex parte bona sunt Gen. 1. vidit Deus cuncta q. fecerat, & exantualde bona, morali u. quidacata, quae libero suo arbitrio abutuntur peccaverunt, n. sat diligit, nec diligit sed odit, & hoc difformit, ut quia ho, n. tam ex malitia, quae ex in firmitate peccavit. Eas misertus filius sui in carnali advenit pro eo motu, sum q. ad salutem perduere sibi obloquentem. Hoc tam pius amor, & superrogatorius dilectio hoc loco appellatur. At n. angelis malis contraria de caa de remedio providere g. h. p. s. u.

Quaestio 3^a Hoc est dilectio cui n. videtur irrationabilis ut seipso bono infinito summi amabili patris superq. g. h. p. s. u.

Quaestio
conceditur se se
si est ho rationabilis
si dicitur, ut nihil
nihil primo sermo
se ad nulla utilitate
sapiens est Deo
dignus ac s. h. p. s. u.
dignum attinet.
mas, quoniam non
indignum, nihil
hominum s. Aug.
dicitur, ut est a
alio, q. in eo fuit
ad hoc p. h. p. s. u.
hi est q. melius
quod p. h. p. s. u.
Christi a. pro
ad insignem glor
dilectio h. p. s. u.
sapiens s. h. p. s. u.
ad q. n. e. rae
ut n. tanta di
amanti, n. rae
Ex hoc tanta
dilectio abrah
ligari, dicitur
L. ubi quidem p.
quod dicitur
Quaestio
Ex n. ut ho p. h. p. s. u.
rao n. dicitur
quae vobis
nobis s. h. p. s. u.

Evangel. feria 2^a post Pentecost:

qui vel modico pntis vita spatio fideliter se gestant, sicut
sunt, impijs u. i. gh. m. at. r. n. u. i. , adeo p. r. a. e. s. i. s. m. m. illa
at. r. n. a. m. q. m. a. i. s. t. r. a. t. i. o. n. e. n. c. o. l. o. r. e. s. e. d. r. e. s. t. a. r. e.

Quartio 9^a Vn. illa eadem uerba ut dicitur q. credit in ipso n
p. r. a. e. t. , s. e. d. h. a. b. e. a. t. u. i. t. a. a. t. e. r. n. a. h. o. m. i. n. i. s. f. a. c. i. e. n. s. b. e. n. e. f. i. c. i. o. n. i. s. a. p. p. e.
r. e. n. t. i. b. u. s. h. o. m. i. n. u. m. s. a. l. u. a. r. i. u. m. s. o. l. i. u. s. f. i. d. e. i. . R. e. q. u. o. d. s. a. p. e. i. t. e. r. a. n. d. u. m. e. t
i. n. e. u. l. o. r. a. n. d. u. m. e. s. t. n. u. l. l. o. m. o. d. o. s. i. p. a. t. r. o. c. i. n. a. r. i. , t. u. q. u. a. f. i. d. e. s. , d. e. q. u. a
h. i. c. C. h. r. i. s. t. u. s. e. t. a. t. i. b. i. l. o. q. u. e. p. r. o. o. b. i. t. o. s. i. h. i. c. j. u. s. t. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. m. , u. e. l. e. l. e. c. t. i. o. n. e.
c. r. e. d. e. n. t. i. s. , s. e. d. m. y. s. t. e. r. i. a. d. i. f. f. i. c. i. a. h. u. m. a. n. i. c. a. p. t. u. l. s. u. p. e. r. a. n. t. i. a. , a. d. d. e. o
a. r. e. u. e. l. a. t. a. u. i. g. : m. u. n. d. u. m. r. e. a. t. u. l. e. t. i. n. i. l. i. b. e. t. , d. e. o. m. i. n. i. s. e. s. t. u. s. u. m. i. n. g. r. a.
t. i. n. a. m. i. n. p. r. o. n. i. s. , d. e. o. m. i. n. i. s. C. h. r. i. s. t. u. m. c. o. g. n. o. s. c. e. n. d. o. s. e. p. u. e. r. e. f. i. l. i. u. m. , u. t. u. m. q. u. e.
a. m. o. r. i. m. u. t. u. o. s. p. o. n. e. r. e. s. p. u. m. s. C. h. r. i. s. t. u. m. u. t. u. l. e. t. e. d. e. o. m. i. n. i. s. e. t. h. o. m. i. n. u. m.
u. e. r. u. m. q. u. e. c. l. o. r. a. m. , f. u. t. u. r. a. r. e. s. u. r. r. e. c. t. i. o. n. e. m. m. o. r. t. u. u. m. : P. a. r. a. t. a. i. u. s. t. i. s. e. t. C. a. l. e.
s. t. e. m. b. e. n. e. f. i. c. i. t. u. d. i. n. e. m. , i. m. p. i. s. q. u. e. s. u. p. p. l. i. c. i. u. m. a. t. e. n. u. i. t. , a. t. f. i. d. e. m. H. e. r. e. t. i. c. o. r. u. m. , q. u. a.
s. a. l. u. a. r. i. u. i. u. s. t. o. s. p. r. o. o. b. i. t. o. h. i. c. i. u. s. t. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. m. p. r. o. p. r. i. a. , e. t. e. l. e. c. t. i. o. n. e. m. :
u. e. l. s. e. n. a. r. i. s. i. n. d. i. l. a. t. i. d. . A. t. , q. u. a. e. p. i. n. i. o. p. t. i. n. a. q. u. a. s. i. b. i. q. u. i. s. s. o. u. l. u. s. p. r. o.
a. d. e. , q. u. o. d. i. u. s. t. u. s. e. s. t. a. p. u. d. d. e. o. m. i. n. i. s. p. n. i. m. p. u. t. a. t. i. o. n. e. m. p. o. s. t. e. r. i. u. m. s. u. o. u. i. t. , e. t.
p. r. o. i. m. p. u. t. a. t. i. o. n. e. m. j. u. s. t. i. t. i. a. e. C. h. r. i. s. t. i. , e. t. c. e. r. t. i. s. i. m. e. e. l. e. c. t. u. s. a. d. u. i. t. a. a. t. e. r. n. a.
i. t. a. u. t. e. t. p. r. o. n. i. s. n. e. q. u. e. r. e. t. q. u. o. d. d. e. m. u. l. t. u. m. f. a. c. i. a. t. . Q. u. a. d. e. r. e. a. l. l. e. s. p. a. e. t. i. n.
t. o. t. o. a. p. l. i. u. s. s. y. m. b. o. l. o. p. l. e. n. t. u. r. . H. a. n. c. c. e. r. t. o. p. r. o. p. h. e. t. i. a. m. i. m. p. u. d. e. n. t. i. s. s. i. m. e. m. q.
p. r. e. s. u. m. p. t. i. o. n. e. m. u. b. i. q. u. e. s. c. r. i. p. t. u. r. a. r. e. p. r. o. b. a. t. , u. t. c. u. t. a. i. s. e. u. l. . 9. N. o. n. o. s. c. i. t. u. t. u. l.
o. d. i. c. i. u. s. u. e. l. a. m. o. r. e. d. i. g. n. u. s. f. i. t. , s. e. d. o. c. i. a. i. n. f. u. t. u. r. u. m. f. i. r. m. a. l. i. c. e. r. t. a. .
e. a. d. e. m. s. c. r. i. p. t. u. r. a. i. s. t. e. f. i. d. e. m. , q. u. o. m. o. d. o. c. a. m. p. s. u. m. p. t. a. , m. u. l. t. a. a. l. i. a. p. l. a. n. e.
r. e. q. u. i. r. i. t. a. d. s. a. l. u. t. e. m. , u. t. s. u. p. r. a. d. e. m. o. n. s. t. r. a. t. u. r. e. t. q. . 7. s. e. c. t. a. r. i. j. a. e. l. l. i.
a. f. i. d. e. s. o. l. a. s. a. l. u. t. e. m. h. o. m. i. n. u. m. p. e. n. d. e. r. e. t. r. a. d. u. n. t. , e. t. q. u. o. c. l. a. r. i. s. s. i. m. e.
s. e. q. u. e. n. t. u. r. o. b. s. e. r. u. a. t. i. o. n. e. m. m. a. n. d. a. t. o. r. u. m. , u. e. t. b. o. n. a. o. p. e. . I. t. e. a. d. s. a. l. u. t. e. m.
u. n. i. a. . 13. f. i. d. e. s. C. h. r. i. s. t. i. a. n. a. u. n. i. a. e. s. t. e. d. e. b. e. t. e. t. e. p. h. e. t. i. c. i. s. q. u. o. d. u. n. i. u. s. o. m. n. i. u. m.
u. n. a. f. i. d. e. s. u. n. i. u. s. b. a. p. t. i. s. m. a. : h. i. a. t. o. t. f. i. d. e. s. m. u. l. t. i. p. l. i. c. a. n. t. q. u. o. t. s. i. n. t. i. b. i.
u. i. d. u. a. . 14. q. u. e. d. e. m. d. e. e. l. i. j. s. o. r. d. i. n. i. q. u. o. d. a. s. i. .

Quartio 10^a Quid hoc fili uult. Qui n. credit iam iudicatus est.
Et si uis et pp. p. t. u. m. d. e. a. m. i. d. e. o. m. i. n. i. s. p. r. o. n. i. s. e. t. p. o. s. t. e. r. i. o. r. e. i. u. s. m. o. r. t. i. a. t. e. r. n. i.
n. a. i. d. i. u. d. i. c. a. u. i. t. , s. i. c. h. i. u. t. q. i. n. C. h. r. i. s. t. u. m. u. e. n. t. u. r. u. l. e. r. u. d. e. n. s. , a. b. e. o. m. i. n. i. s. f. i. c.
c. o. n. d. i. t. o. r. a. q. u. o. d. e. m. a. d. e. i. l. l. a. l. i. b. e. r. a. r. e. n. t. , I. t. a. f. i. t. , u. t. q. u. i. n. e. l. u. l. e. n. t. u. r. e. d. e. u. n. o.
n. e. c. f. r. e. q. u. a. l. i. u. t. o. m. n. i. u. m. s. e. n. t. i. a. i. a. m. i. n. d. o. s. l. a. t. a. s. u. b. i. a. c. e. n. t. u. r. e. t. i. n. d. i. i.
f. u. t. u. r. i. i. u. d. i. c. i. j. u. e. a. l. i. a. o. p. e. s. f. i. t. , q. u. a. u. t. e. x. e. c. u. t. i. o. n. i. m. a. n. d. a. t. i. . C. a. s. p. e. r. i. o.

Quartio
n. g. r. e. d. i. a. n. t. a. l. i. q. u. o.
n. o. n. , e. t. q. u. a. e. m. a. t. e. r.
i. n. a. p. p. e. l. l. a. t. i. s. H. i. c.
h. o. m. i. n. u. m. s. t. r. a. t. p. r. o.
s. a. l. u. a. r. i. i. g. r. a. t. i. s. s. i. c. p.
o. m. n. i. u. m. s. i. c. e. t. h. o. m. i. n. u. m.
a. i. c. o. a. s. u. n. d. e. n. t. e.
p. r. o. m. a. n. d. a. t. i. s. u. e. r. b. i.
i. s. t. i. b. i. s. u. l. q. u. o. d. e. i. n. i.
u. i. d. e. i. s. t. a. s. a. n. g. u. i. s.
C. h. r. i. s. t. u. m. i. n. m. o. d. i. c. i. o.
s. p. e. c. i. a. l. i. m. a. n. d. a. t. i. s. h.
t. i. c. i. t. a. t. i. o. n. e. p. a. s. s. i. m. i.
p. o. p. u. l. a. m. d. i. s. p. e. r. i. t.
e. r. o. r. i. g. r. a. t. i. s. p. a. r. i.
e. t. d. e. p. a. p. a. l. i. s. u. b. i. s.
n. o. n. s. u. a. m. u. l. t. i. s.
N. o. b. i. s. d. i. l. i. g. e. r. e. e. t.
m. a. n. d. a. t. i. s. i. n. l. e. x.
a. d. n. o. u. s. c. o. n. f. u. s. s. e.
t. a. b. e. t. o. t. u. s. r. o. b. u. s.
s. i. u. s. n. o. q. u. e. r. i. t. u. s.
h. i. c. u. l. t. i. u. s. a. d.
i. n. s. t. a. o. i. a. p. o. n. e.
p. a. r. i. s. i. s. t. i. t. u. t.
e. s. s. e. r. e. i. n. m. a. n. d. a. t. i. s.
p. r. o. r. e. l. i. c. i. t. u. s.
a. d. q. u. e. p. o. s. s. i. t.
e. r. o. r. i. u. t. n. o. e. r. o.
m. a. n. d. a. t. i. s. m. o. d. i. c. i. o.
s. u. b. s. t. i. t. u. n. t. u. t.

Quaestio Circa Tertium

827

cur. mutant alij ni Christum credere, & ob id yggant vbiopij & London
nati, et, qd amant pita, vroru mendacia, q' oia ni diu niq' lita,
ni appellat' t' h' t' h' a, id est, Chri' doctrina' refugiant, q' m' t' h' a' l' u' i' s'
h' o' u' i' t' m' o' n' s' t' r' a' t' p' a' n' i' t' a' t' e' m' a' d' m' o' n' e' t' q' u' t' s' t' u' d' i' a' m' o' r' i' & s' e' n' s' i' a' a' m'
p' l' e' b' a' n' t' i' g' r' i' a' s' i' s' a' l' u' i' e' s' e' o' c' u' p' i' e' n' t' . A' l' t' e' r' q' u' o' d' d' i' c' o' a' p' l' u' s' 1' T' i' m' . 3 .
d' i' c' e' n' s' q' u' i' t' e' m' p' u' s' u' i' s' a' n' a' d' o' c' t' r' i' n' a' m' s' u' s' t' i' n' e' b' a' n' t' , s' i' d' a' d' s' u' a' d' e' p' e' n' d' i' t'
a' i' a' c' o' a' c' e' r' u' a' b' u' n' t' s' i' b' i' m' a' g' i' s' t' r' o' s' p' r' u' i' d' e' n' t' e' s' a' u' r' i' b' u' s' , & a' u' e' r' i' t' a' t' e'
q' u' o' d' e' m' a' u' d' i' t' u' a' u' e' r' i' t' a' t' e' m' a' d' f' a' b' u' l' a' s' a' . q' u' e' r' e' n' t' e' s' . S' i' s' e' l' . p' r' o' u' i' s' t' . N' a' m' a' t'
p' e' t' i' l' i' b' u' s' e' u' l' q' u' i' c' o' r' u' p' t' . V' i' p' u' l' l' o' t' m' a' g' i' s' , q' u' a' h' o' d' i' e' r' n' o' s' h' a' r' e' t' i' c' o' s'
u' r' i' t' a' i' s' t' a' t' a' n' g' i' t' , u' e' r' i' t' e' s' e' d' e' n' t' e' s' m' a' g' i' s' d' i' l' i' g' u' n' t' t' e' n' e' b' r' a' s' q' u' a'
l' u' c' e' m' , & m' e' n' d' a' c' i' a' q' u' a' l' u' e' r' i' t' a' t' e' m' , & d' o' c' t' r' i' n' a' l' e' p' i' a' u' r' i' q' u' a' l' C' h' r' i' , a' m' o' r' o'
p' o' e' c' c' e' p' e' t' i' m' u' n' d' i' h' u' i' u' s' p' e' r' e' u' i' s' s' e' n' s' i' b' u' s' b' l' a' n' d' i' t' i' o' n' i' s' , & a' d' t' e' m' p' o' r' a' l' i' u' m' f' o' r'
l' i' c' i' t' a' t' e' m' q' u' a' d' a' u' e' n' t' i' u' s' a' m' n' i' s' i' n' i' u' c' o' r' d' i' s' , c' a' l' e' s' t' i' p' e' f' f' i' u' n' t' p' l' a' l' 1' q' u' 3' B' e' a' t' a'
p' o' p' u' l' u' m' d' i' x' e' r' u' n' t' e' u' i' h' a' u' e' f' u' n' t' , s' c' r' i' p' t' u' r' a' , & e' u' l' i' a' s' e' n' t' i' a' s' t' a' n' t' o'
t' e' r' r' o' r' i' i' g' r' i' a' s' e' u' r' d' a' a' u' r' e' p' e' f' f' e' r' u' n' t' , M' a' r' . 2 . c' . V' a' d' e' u' e' r' i' t' e' o' i' a' q' u' 3' a' b' e' t'
& d' a' p' a' u' p' e' r' i' b' u' s' M' a' t' h' . 19 . & 1' C' o' r' . 7 . Q' u' i' M' a' t' r' i' m' o' n' i' o' n' i' i' u' n' g' i' t' V' i' r' g' i'
n' e' m' s' u' a' m' m' e' l' i' u' s' f' a' c' i' t' & C' o' l' . 3' M' o' r' t' i' f' i' c' a' t' o' m' e' m' b' r' a' u' i' a' . & 1' J' o' . 2 .
N' o' t' i' t' e' d' i' l' i' g' e' r' e' e' a' q' u' i' n' i' m' u' n' d' o' f' u' n' t' . S' i' s' i' u' i' t' a' d' u' i' t' a' m' i' n' g' r' a' d' i' s' e' r' u' a'
m' a' n' d' a' t' a' . & L' u' c' . 13 . v' i' t' a' r' b' o' r' q' u' i' n' o' n' f' a' c' i' t' c' o' M' e' a' . p' i' f' e' r' e' u' i' d' e' a' n' t'
a' d' n' o' u' a' s' c' o' n' f' u' g' i' u' n' t' t' e' n' e' b' r' a' s' & a' d' m' i' t' e' r' e' p' r' o' t' a' c' i' o' n' e' m' a' s' i' e' p' r' o' g' i'
t' a' t' a' s' t' o' t' u' s' r' o' b' u' r' f' a' c' i' e' s' e' n' t' i' a' e' l' e' u' a' n' t' e' s' , e' l' u' d' e' n' t' e' s' q' u' e' q' u' i' d' i' u'
f' e' r' u' n' t' u' l' q' u' i' u' i' u' i' u' s' u' e' n' d' i' o' i' a' p' p' u' s' u' , d' a' r' i' q' u' 3' p' a' u' p' e' r' i' b' u' s' , s' e' d' t' i' m' o' r' i'
d' o' e' u' d' i' c' i' t' a' d' o' l' e' s' c' e' n' t' e' m' m' e' n' d' a' c' i' e' m' , q' u' i' s' e' p' e' n' a' s' u' i' a' i' t' a' u' e' r' a' t'
p' e' c' c' a' t' a' o' i' a' a' p' o' n' i' t' a' n' n' i' s' , u' i' n' q' u' 3' i' s' p' r' o' m' i' s' s' o' , q' u' a' l' n' i' n' i' m' o' f' a' c' t' u' r' u'
s' a' t' i' s' p' e' n' t' i' e' b' a' t' . Q' u' a' s' i' u' i' b' i' n' o' n' l' a' u' d' a' u' e' r' i' t' a' p' l' o' t' , q' u' o' d' o' i' a' u' e' l' i'
q' u' i' s' i' t' & m' e' r' e' d' e' m' m' a' g' n' a' m' n' o' n' p' r' o' m' i' s' s' i' t' a' l' i' s' s' i' m' i' l' i' t' e' r'
p' r' a' u' i' l' i' t' a' t' i' u' s' . V' i' s' a' u' d' i' r' e' L' e' c' t' o' r' g' e' n' e' r' a' a' l' i' a' t' e' n' e' b' r' a' r' u'
a' d' q' u' a' p' o' s' s' i' m' r' e' u' o' l' a' n' t' , u' t' s' a' g' i' t' t' e' n' t' i' n' i' o' b' s' t' u' r' o' r' e' c' o' r' d' e'
c' o' r' d' e' , a' u' t' n' o' c' o' n' u' i' n' a' n' t' u' r' a' u' t' h' o' r' e' s' p' u' i' s' s' e' f' a' l' s' o' r' u' m' d' o' g'
m' a' t' u' m' o' r' d' i' b' i' s' s' u' i' s' p' r' o' p' r' i' o' r' u' l' o' c' o' n' o' r' u' m' c' o' n' f' i' t' a'
s' u' b' s' t' i' t' u' u' n' t' u' t' B' e' z' a' n' o' m' e' n' N' a' t' h' a' n' a' l' i' s' & N' e' z' e' l' i' y' , u' t

Euangel: feria 2^a post Pentecostem
 in facitury. Expositione ad Holwau. Quoniam factum narrat a Melan-
 ctone. Si uero gl'ia, inqt se se didymu' fauentinu' Thoma' Emsero
 respondit, inquit hic u. in psalms Arctiu' Felinu' nominauit Mo-
 do inuitati, citatiq; ad conuicia u. ueniunt, i. ad ea q; optime celebrari
 sed domi delit. quunt nemp; scriptu' Contortus et exasperatus in Cana
 nard' tenebris delitescens solum claru' fieri u. saturu' s. Hic. Episcopi
 plum est in Lutheris, & Caluino, quoru' uerba merito Concilio Tridini
 comparuit, uatq; uita sua metuens u. di. solenni saluo conduta
 conuaret; sed honori ob certam. Sroru' suo u. condemnationem
 Et quamuis periclitatus esset uita; spargebat t'z zelus fidei
 ut inuictu' se fideret, exemplo apostoli, qui ait, et stetit se
 Arisopagitis c. autem uenit Hierosolymam, et ibi sunt
 parata sibi. i. s. uincula. & tribulationes. Nonne Constanti
 inq; uenda d'it cognitio est, & profundum doctrinae Euan-
 gelicae secretum in lumine praeuicationis apostolicae uue-
 landum, non timentes eos, quibus cum sit licentia in Corpore,
 tamen in animam eius nullum est ita loquere s. Hilar: in c
 10 s. Math. Molo deniq; Lanculariis & nocta irruunt
 in domos, ibiq; stultorum auribus doctrina' infundunt
 prurientem. At nonne quidam Catholici mutato habitu
 similes quid faciunt in Anglia, Scotia, Hybernia, Hollan-
 dia? Et disparem esse nationem, nam cum religia Catho-
 lica antiquam legitimum, & pacificum ius habuerit prae-
 randi in locis illis, ut potest mere Catholicis, nec nisi u. a
 uoluntibus filijs, & possessione illa depulsa sit, ius retinet
 ibi conuocandi, quo meliore modo poterit, sine occulto, sine
 palam, Haeretici contra sunt o. r. u. modi iure destituti, ut
 potest u. intrusi, nullo substantie iusto titulo.

E V A N G E L I V M
 Dominica Trinitatis.